

5. ULUSLARARASI DEDE KORKUT TÜRK KÜLTÜRÜ, TARİHİ ve EDEBİYATI KONGRESİ

2-4 Eylül 2022 / İzmir

Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü, Türkiye

AMEA Folklor Enstitüsü (Azerbaycan)

İksad Enstitüsü (Türkiye)

KONGRE KİTABI cilt -2

Editör(ler): Prof. Dr. Ramazan GAFARLI
Prof. Dr. Metin EKİCİ

ISBN: 978-625-8213-49-2

KONGRE KİTABI

Cilt -2

5. ULUSLARARASIDEDE KORKUT TÜRK KÜLTÜRÜ, TARİHİ ve EDEBİYATI KONGRESİ 2-4 Eylül 2022

Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü, Türkiye
AMEA Folklor Enstitüsü (Azerbaycan)
İksad Enstitüsü (Türkiye)

Editör(ler):

Prof. Dr. Ramazan GAFARLI
Prof. Dr. Metin EKİCİ

Bu kitabın tüm hakları FARABİ Yayınevi'ne aittir.
Yazarlar etik ve hukuki olarak eserlerinden sorumludurlar.

FARABİ Yayınevi - 2022©

Yayın Tarihi: 30.09.2022

ISBN:978-625-8213-49-2

KONGRE ID

KONGRE ADI

**5. ULUSLARARASI DEDE KORKUT TÜRK KÜLTÜRÜ, TARİHİ ve
EDEBİYATI KONGRESİ**

TARİH VE YER

2-4 Eylül 2022

**Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü, Türkiye
AMEA Folklor Enstitüsü (Azerbaycan)
İksad Enstitüsü (Türkiye)**

KONGRE BAŞKANI AZERBAYCAN

Prof. Dr. Ramazan GAFARLI - AMEA Folklor Enstitüsü

“Dede Korkut” şöbesinin müdürü, “Dede Korkut” bilimsel dergisinin başkanı

KONGRE BAŞKANI TÜRKİYE

Prof. Dr. Metin EKİCİ - Ege Üniversitesi

Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü

Türk Halk Bilimi Anabilim Dalı Başkanı

KONGRE KOORDİNATÖRÜ

Alina AMANZHLOVA

TOPLAM KATILIMCI SAYISI: 150

TÜRKİYE KATILIMCI SAYISI: 72

DİĞER ÜLKE KATILIMCI SAYISI: 78

DÜZENLEME KURULU

- Prof. Dr. Seyfeddin RZAYEV - Director of the "Mythology" branch of the ANAS Folklore Institute, vice-president of the scientific journal "Dede Korkut"
- Prof. Dr. Metin EKİCİ - Ege University Institute of Turkic World Studies Department of Turkish Folklore
- Prof. Dr. Alimcan İNAYET - Ege University Institute of Turkic World Studies Department of Turkish Folklore
- Prof. Dr. Ramazan GAFARLI - Director of AMEA Folklore Institute "Dede Korkut" branch
Head of the scientific journal "Dede Korkut"
- Prof. Dr. Mahire HÜSEYNOVA - ADPU Vice-Chancellor of International Relations, Dean of the Faculty of Philology
- Prof. Dr. Hacer HÜSEYNOVA - Azerbaijan State Pedagogical University
- Assoc. Prof. Dr. Nazile ABDULLAZADE - Azerbaijan State Pedagogical University
- Assoc. Prof. Dr. Pınar FEDAKAR - Ege University Institute of Turkic World Studies Department of Turkish Folklore
- Assoc. Prof. Dr. Ruslan ABDULLAYEV - ANAS
- Assoc. Prof. Dr. İrade KERİMOVA - Head of ADPU Azerbaijan Linguistics department
- Assoc. Prof. Dr. Gönül SAMEDOVA - Head of ADPU Contemporary Azerbaijani language department
- Assoc. Prof. Dr. Sehran HAVERİ - ANAS Board member
- Assoc. Prof. Dr. Sebine İSAYEVA - AMEA Folklore Institute "Dede Korkut" branch
Specialist researcher
- Assoc. Prof. Dr. Melahet BABAYEVA - Azerbaijan State Pedagogical University
- Assoc. Prof. Dr. Sefa KARAYEV - ANAS Folklore Institute
- Assoc. Prof. Dr. Hikmet GULUYEV - ANAS Folklore Institute
- Assist. Prof. Dr. Nagihan BAYSAL - Ege University Institute of Turkic World Studies Department of Turkish Folklore
- Lect. Dr. Fazıl ÖZDAMAR - Ege University Institute of Turkic World Studies Department of Turkish Folklore
- Lect. Dr. Seçkin SARP KAYA - Ege University Institute of Turkic World Studies Department of Turkish Folklore
- Dr. Zamik TEHMEZOV - Azerbaijan State Pedagogical University
- Dr. Gülşen AĞABEY - Azerbaijan State Pedagogical University
- Res. Assist. Gökçe EMEÇ - Ege University Institute of Turkic World Studies Department of Turkish Folklore
- Huraman KERİMOVA - ANAS Folklore Institute "Dede Korkut" branch Specialist researcher
- Aysel ŞEYDAYEVA - Azerbaijan State Pedagogical University

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

- Prof. Dr. İsmayıl KAZIMOV - Azerbaijan National Academy of Sciences
Prof. Dr. Ramazan GAFARLI - Director of ANAS Folklore Institute "Dede Korkut"
branch
Prof. Dr. Metin EKİCİ - Ege University
Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN - Ege University
Prof. Dr. Alimcan İNAYET - Ege University
Prof. Dr. M. Öcal OĞUZ - Ankara Hacı Bayram Veli University
Prof. Dr. Ali DUYMAZ - Balıkesir University
Prof. Dr. Naciye YILDIZ - Ankara Hacı Bayram Veli University
Prof. Dr. Esmâ ŞİMŞEK - Fırat University
Prof. Dr. Mustafa ARSALN - Pamukkale University
Prof. Dr. Ayşe Yücel ÇETİN - Gazi University
Prof. Dr. Cabbar İŞANKUL - Uzbekistan Academy of Sciences
Prof. Dr. Şakir İBRAYEV - Kazakhstan Eurasian National University
Prof. Dr. Salahaddin BEKKİ - Kırşehir Ahi Evran University
Prof. Dr. Edina SOLAK - Zenica University
Prof. Dr. Hacer HÜSEYNOVA - Azerbaijan State Pedagogical University
Prof. Dr. Teyyar CAVADOV - Azerbaijan State Pedagogical University
Prof. Dr. Seyfeddin RZAYEV - Director of the "Mythology" branch of the ANAS
Folklore Institute
Assoc. Prof. Dr. Sebine İSAYEVA - ANAS Folklore Institute "Dede Korkut" branch
Specialist researcher
Assoc. Prof. Dr. Galib SAYILOV - ANAS Folklore Institute "Ceremony folklore"
branch Specialist researcher
Assoc. Prof. Dr. Gönül SAMEDOVA - Azerbaijan State Pedagogical University
Assoc. Prof. Dr. Sefa KARAYEV - ANAS Folklore Institute
Assoc. Prof. Dr. Hikmet GULUYEV - ANAS Folklore Institute
Assoc. Prof. Dr. Pınar FEDAKAR - Ege University
Assoc. Prof. Dr. Nevriye ÇUHANDA - Şumnu University
Assoc. Prof. Dr. Xhemile ABDIU - Tiran University
Assist. Prof. Dr. Gürol PEHLİVAN - Manisa Celal Bayar University
Assist. Prof. Dr. Nagihan BAYSAL - Ege University
Lect. Dr. Ulanbek ALIMOV - Manas University
Lect. Dr. Fazıl ÖZDAMAR - Ege University
Lect. Dr. Seçkin SARP KAYA - Ege University
Dr. Zamik TEHMEZOV - Azerbaijan State Pedagogical University
Dr. Halide MEMMEDOVA - Expert researcher at ANAS Folklore Institute "Dede
Korkut" branch
Dr. Kadri AĞGÜN - Kyrgyzstan Turkey Manas University

İÇİNDEKİLER

KONGRE KÜNYESİ	I
BİLİM KURULU	II
FOTOĞRAF GALERİSİ	III
KONGRE PROGRAMI	IV
İÇİNDEKİLER	V

KONGRE KİTABI (CİLT 2)

	Sayfa
Metin EKİCİ	
BEŞERİ AŞKTAN İLAHİ AŞKA DELİ DUMRUL'UN KÖPRÜSÜ	1
Aynur FERECOVA	
KİTAB-İ DEDE KORKUT DESTANINDA BAYINDIR HAN İMGESİNİN TEOGONİK SEMANTİKİ	6
H. Nurgül BEĞİÇ	
URFA BİRECİK'TE SON KEÇE ATÖLYESİ VE USTASI; HALİL AKYAVUZ	13
Nilüfer Pembecioğlu	
A FAIRY TALE WITH ROE DEER AND ITS OVERLAP WITH SCIENTIFIC REALITY - ANTHROPOLOGY, MYTHOLOGY, FOLKLORE PRACTICES	22
Ayten ABBASOVA	
MAĞCAN CUMABAY'IN ŞİİRLERİNDE TARİH BİLİNCİ FONUNDA MİLLİ KİMLİK ALGISI	34
Hacer Huseynova	
XX YÜZYIL AZERBAYCAN NESRİNDE SANATSAL ANLATIM ARAÇLARI: MONOLOG VE DİYALOGLAR	43
Yeganə ƏLİYEVƏ	
TÜRK DÜNYASI KULTUROLOJİ DÜŞÜNCƏSİNDƏ QLOBALLAŞMANIN ALTERNATİV İNKİŞAF MODELLƏRİ (Türkiyə, Azərbaycan və Qazaxstan nümunəsində müqayisəli təhlil)	49
Gülnarə Namiq qızı Mustafayeva	
BƏXTİYAR VAHABZADƏNİN FƏLSƏFİ LİRİKASI	61
Mehmet Ali AKKAYA	
DEDE KORKUT HİKÂYELERİNİN BİLİMSEL ELE ALINIŞLARI ÜZERİNE ULUSAL BİR ANALİZ: LİSANSÜSTÜ TEZLERDE DEDE KORKUT HİKÂYELERİ	66
Elçin Qaliboğlu	
AZERBAYCAN SAZININ FELSEFESİ	76
Zafer KARADEMİR	
OSMANLILARDA BİRLİKTE YAŞAMA ADABININ ÖNEMLİ ÖGELERİ OLARAK MÜSTAKİL/MÜŞTEREK DUVARLAR VE SOSYAL HAYATTAKİ	81

İŞLEVLERİ (1500-1600)	
Asif Hacıyev QORQUDŞUNASLIQDA MÜBAHİSƏ OBYEKTİ OLAN BƏZİ SÖZ VƏ İFADƏLƏR HAQQINDA	94
Emin Oba, Hulisi Gürbüz DEDE KORKUT HİKÂYELERİ'NDEN KAZAKÇAYA SÖZ VARLIĞI	103
Esra (LÜLE) MERT DEDE KORKUT HİKÂYELERİNDE ÇATIŞMALAR VE ÇATIŞMA ÇÖZME SÜREÇLERİ	110
Nisa Gökden KAYA ENDERUN MEKTEBİ'NİN ÜSTÜN YETENEKLİLERİN EĞİTİMİ AÇISINDAN ÖNEMİ	125
İbadov Yaşar Saday oğlu İNSANLIĞA BİLİM SERVİS: DEDE KORKUT TARİHİ BİR KİŞİLİKTİR	131
Yaşar Saday oğlu İbadov DEDE GÖRGÜT - TARİHİ KİŞİLİK	140
Hacıyeva Lalə Uğur AŞIĞ ƏLƏSGƏRİN GÖZƏLLƏMƏLƏRİNDƏ AZƏRBAYCAN-TÜRK XANIMININ BƏDİİ PORTRETİNİN CİZGİLƏRİ	148
Mahmudov Yusif Məhəmməd oğlu EKOLOJİK FİKİRLƏRİN TAŞIYICI OLARAK AŞIĞ ŞİİRLERİNDE DOĞA-İNSAN İLİŞKİLƏR	153
Yaşar SÖZEN TÜRK DÜNYASI ÇOCUK EDEBİYATI VE ÇOCUK FOLKLORU ALANINDA TÜRKİYE'DE HAZIRLANAN TEZ ÇALIŞMALARININ ANALİTİK BİBLİYOGRAFYASI ÜZERİNƏ BİR DENEME	170
Qəribə Vahid qızı Rəhimova ŞƏXSİYYƏT FORMALAŞMASI VƏ TƏLİM-TƏRBİYƏNİN ROLU HAQQINDA NƏSRƏDDİN TUSİNİN FİKİRLƏRİ	184
Emil Raul oğlu Ağayev IMAGE OF VICTORY IN AZERBAIJAN FINE ARTS	191
Raqub KƏRİMOV, Ruqiyyə SƏFƏROVA, Gülçöhrə SALEHZADƏ MİRZƏ FƏTƏLİ AXUNDZADƏNİN QARABAĞ ŞAİRLƏRİ İLƏ DOSTLUQ VƏ QARŞILIQLI YARADICILIQ ƏLAQƏLƏRİ	196
Pərixanım Soltanqızı (Hüseynova), Xoşbəxt Əliyeva A. BAKIXANOVUN ELMİ, BƏDİİ YARADICILIĞI	202
Mətanət MƏMMƏDOVA, Şəhla MƏHYƏDDİNLİ İKİNCİ QARABAĞ MÜHARİBƏSİ: AZƏRBAYCAN- TÜRKİYƏ ƏLAQƏLƏRİNDƏ YENİ MƏRHƏLƏNİN BAŞLANGICI	211

Ülkər Baxşiyeva N.GƏNCƏVİNİN “SİRLƏR XƏZİNƏSİ” POEMASI VƏ TÜRK EPİK FOLKLOR ƏNƏNƏSİ	223
Ülviyə İBRAHİMOVA AZƏRBAYCAN İÇİN RUS ULUSAL POLİTİKASININ TARİHSEL SONUCLARI	230
Gulbakram JİYEMBAYEVA TÜRK DESTANLARINDA “ÇOCUKSUZLUK MOTİFİ”	239
Məhərrəmovə Elmira DEDE KORKUT DESTANINDA ANAYA MÜNASİBET	243
Nəzrin Tahir qızı İsmayılova KİTABİ- DƏDƏ QORQUD DASTANINDA AİLƏ VƏ TƏRBİYƏ MƏSƏLƏLƏRİ	249
Nurlane MEMMEDOVA DESTANLAR VE AŞIK EDEBİYATI MESUT ALİOĞLUNUN ARAŞTIRMASINDA	254
Sevinc Sadıqova ƏDƏBİ DİLİN ARXAİK FEİLLƏRİ “KİTABİ-DƏDƏ QORQUD” DASTANINDA	260
Soltan HÜSEYNOĞLU “KİTABİ-DƏDƏ QORQUD” AZƏRBAYCAN MƏKTƏBLƏRİNDƏ	267
Şərifə Seher EROL ÇALIŞKAN RİTÜELDEN KÖY SEYİRLİK OYUNUNA: KARS İLİ ÖRNEĞİNDE KÖSE OYUNU	273
Fahriyə Engili 1908 İLHAK KRİZİNDEN 1914 DÜNYA SAVAŞI'NA BOSNA-HERSEK VE MÜSLÜMANLAR	278
Fuad Hüseyinov AZƏRBAYCANIN CƏNUB-ŞƏRQ BÖLGƏSİ DAŞ DÖVRÜNDƏ	289
Arzu Hüseyinli ŞUŞANIN GÖRKƏMLİ ŞAİRƏLƏRİ	294
Aghayeva Sevdə Aydın kızı “KİTABİ-DƏDƏ QORQUD” EPOSUNDA QƏHRƏMAN QADIN OBRAZLARI	299
Emine ERDOĞAN KARS GELENEKSEL GİYSİLİ ERKEK KAFKAS BEBƏĞİ'NİN KÜLTÜREL TAŞIYICILIĞI	304
Emine ERDOĞAN KARS GELENEKSEL GİYSİLİ KADIN “KAFKAS BEBƏĞİ”NİN KÜLTÜREL TAŞIYICILIĞI	310
Ziyadxan Əliyev	316

AZƏRBAYCAN RƏSSAMLIĞINDA DƏDƏ QORQUD OBRAZI

Bilal HƏSƏNLI

ƏDƏBİYYAT DƏRSLƏRİNDƏ ƏHMƏD CAVADIN YARADICILIĞINDA VƏTƏNPƏRVƏRLİK MOTİVLƏRİNİN ÖYRƏNİLMƏSİ 321

Yunus EKİCİ

TÜRK KÜTÜPHANE KÜLTÜRÜNDE KIRIM TATARLARI 328

Qasımova Rəna Nürəddin qızı

ŞƏXSİYYƏTİN "MƏN" KONSEPSİYASI VƏ ÖZÜNÜDƏRKETMƏSİ 333

Heydərova Simnarə Nadir qızı

MƏKTƏBƏQƏDƏR YAŞLI UŞAQLARDA TƏNQİDİ TƏFƏKKÜRÜN TƏZAHÜR FORMALARI VƏ İNKİŞAF XÜSUSİYYƏTLƏRİ 338

Rəhilə Hümmətova

ATALAR SÖZLƏRİNİN İŞİĞINDA 343

Nurəngiz Tofiq qızı Rzayeva

KİTABI- DƏDƏ QORQUD" DASTANI VƏ PSİXOLOJİ FİKİR TARİXİMİZ 349

Ziyafət Əhəd qızı MƏMMƏDOVA

İLK FARSDİLLİ LÜĞƏTLƏRİN TÜRKSOYLU LEKSİKOQRAFLARI 353

Lale BEDİROVA (ŞABANOVA)

HULASATÜ'L-HAKAYİK ESERİNİN DERLENMƏSİ VE YAYINI 358

Mikail Batu, Onur Tos

TÜRK DÜNYASINDA SOMUT KÜLTÜREL BİR MİRAS OLARAK NEVRUZ KUTLAMALARI 366

Mikail Batu, Vefa Kurban, Onur Tos

NEVRUZ KUTLAMALARININ BASINA YANSIMA ŞEKİLLERİ: TÜRKİYE AZERBAYCAN VE KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ ÖRNEĞİ 375

Cavid İsmayıl oğlu Quliyev

"MOZARE-YE ƏXBARİ" QRAMMATİK NORMASININ MORFOLOJİ VƏ SEMANTİK XÜSUSİYYƏTLƏRİ (AZƏRBAYCAN VƏ FARS DİLLƏRİ İLƏ MÜQAYİSƏ MÜSTƏVİSİNDƏ) 382

Sevinç ALİYEVA

DEDE KORKUT KİTABI' NDA TANRICILIK İDEOLOJİSİ VE İFADE BİÇİMLERİ 388

Fahriye Emgili

1908 İLHAK KRİZİNDEN 1914 DÜNYA SAVAŞI'NA BOSNA-HERSEK VE MÜSLÜMANLAR 394

Hakan ÇELİKTEN

ERGINLENME RİTÜELİ OLARAK DEDE KORKUT ANLATILARINDA BABASINI KURTARAN OĞUL MİTİ 405

Sevda EMLAK, Dilem DOĞAN	
MİNYATÜRLERDE YER ALAN AT EYERLERİNDEKİ HAYVAN TASVİRLERİNİN İKONOĞRAFİK ÇÖZÜMLENMESİ	410
Nisa Gökden KAYA	
TÜRK TARİHİNDE ENGELLİLERE YÖNELİK UYGULAMALAR	424
Ananda Majumdar	
VALUES AND CUSTOMS IN TURKISH CULTURE AND SEVERALITY	430
H. Nurgül BEĞİÇ, Mevlüt OĞUZ	
KARAMAN'DA SARAÇLIK GELENEĞİNİN SON USTASI: HASAN GÜNAŞTI	438
Salah Eddine Arkadan	
THE IMPACT OF COMPARATIVE STUDIES BETWEEN ARABIC AND TURKISH LITERARY WRITINGS ON THE CULTURAL RAPPROCHEMENT BETWEEN THE TWO NATIONS	449
Seyfeddin RZASOY	
SALUR KAZAN: KENDİ SOL GÖZÜ, YA DA TEPEGÖZ İLE SAVAŞAN KAHRAMAN	451
Ramil Aliyev	
"KİTAB-İ DEDE KORKUT" DESTANINDA BİYOGRAFİK ZAMAN	452
GALİB SAYILOV	
"KİTABİ-DEDE KORKUT" DESTANINDA İSLAM KANONLARI	454
Zülfiyyə Vəliyeva	
TÜRK ELLERİNİN ORTAK DEDE	455
Ramil Aliyev	
"KİTAB-İ DEDE KORKUT" DESTANINDA BİYOGRAFİK ZAMAN	462
Radjabov Bahtiyor Eshmanovich	
ÖZBEKİSTAN VE AZERBAJCAN CUMHURBAŞKANLARI ÖZBEKİSTAN'DA GÖRÜŞTÜ	467
Rüstəmovə Zülfiyyə Rufət qızı	
MƏKTƏBLƏRDƏ BULLİNQ VƏ ONUN PROFİLAKTİKASI	469
Aynur Qafarlı	
TÜRK DİLİNİN SÖZ VARLIĞI – "KİTABİ-DƏDƏ QORQUD"	471
Elif SABANCI POLAT	
DEDE KORKUT HİKAYELERİNİN ANLAMLANDIRILMASINDA İLLÜSTRASYON	473
Valide SHİKHALİYEVA	
ALİ CANİP YÖNTEMİN EDEBİ GÖRÜŞLERİ	474
Mansurov Elçin Bilal oğlu	
KİM ÜZR İSTƏMƏLİDİR?	476

Günel Hümətova Saleh 1970-80-Cİ İLLƏR BƏDİİ NƏSRİ ƏDƏBİ TƏNQİDDƏ	478
Hakan ULUM TÜRK KÜLTÜRÜNDE YER ALAN ÇOCUK OYUNLARINDA MATEMATİK	481
Bekir YILDIZ KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİSİNİN OKUL ETKİNLİKLERİNE AKTİF KATILIM SÜRECİNİN YANSIMALARI	483
Günseli Gümüşel DEDE KORKUT HİKAYELERİNDE AİLE BİREYLERİ EKSENİNDE BAĞLILIK VE KİMLİKLEŞTİRME PRATİKLERİ	484
Tora Mammadova MODERN ROMANDA PUBLİSİSTİKA (KÖŞE) TARZI	485
Afiqa Aliyeva AHMET BAYTURSUNUN ŞİİRLERİNDE HALK BİLGELİĞİ	487
Sevinc Hamzayeva YUNAN EDEBİYATI ÇALIŞMALARDA	489
Tinatin Mshvidobadze 3D TECHNOLOGIES FOR PRESERVATION OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE	491
Əsəd Məhəmməd oğlu Quliyev DƏDƏ QORQUD EPOSUNUN ƏMƏKDAR RƏSSAM İSMAYIL MƏMMƏDOVUN YARADICILIĞINA TRƏSİRİ VƏ TƏZAHÜR XÜSUSİYYƏTLƏRİ	492
Vafa Mirzayeva SOVYET DÖNEMİNİN EKTRAN SANATINDA KONU VE İDEOLOJİ	495
Tamar Gogoladze MAGIC FRUIT IN A FAIRY TALE	497
Xəlilova Xatirə Süleyman Qizi “ KİTABİ- DƏDƏ QORQUD ” DASTANININ TƏDRİSİ ZAMANI ŞAĞİRDŁƏRDƏ FORMALAŞDIRILAN BACARIQLAR	498
Mehmet Nuri ŞANDA OSMANLI ARŞİV BELGELERİNE GÖRE XX. YÜZYIL BAŞLARINDA HALEP VİLAYETİNDEKİ AŞİRETLER	499
Mehmet Nuri ŞANDA HAMİDİYE HAFİF SÜVARİ ALAYLARININ KURULUŞU VE GELİŞİM SÜRECİ	501
Özlem KÜÇÜK KERİME NADİR'İN KALEMİNDEN GERÇEK AŞK	503

Rasim SOYLU, Mustafa DİĞLER MEHMET BAŞBUĞ RESİMLERİNDE ANADOLU KADINI İMGESİ VE GÖSTERGEBİLİM ÇÖZÜMLEMESİ	505
Mustafa DİĞLER, Rasim SOYLU TURGUT ZAİM'İN RESİMLERİNDE YÖRÜK KADINLARI VE MİNYATÜR ETKİLERİ	507
Rahmi TEKİN HALEP ŞER'İYYE SİCİLLERİNDE KADIN (956-972 / 1549-1565)	509
Turan Məhərrəmbəy ƏHMƏDLİ, Amid BAĞIRLI AZƏRBAYCAN MEMARLIĞINDA QOTİK ÜSLUBUN YERİ	510
Elşən ABDURAHMANOV, Reyhan MƏNƏFOVA DEYİMLƏRDƏ GİZLƏNƏN XALQ TƏFƏKKÜRÜ	514
Nuranə Həsənova Vəli MÜSTƏQİLLİK ƏRƏFƏSİNDƏ AZƏRBAYCAN MƏTBUATINDA TARİXİ KÖKLƏRƏ QAYIDIŞ	516
Elmira Haşimova BAKÜ'DE İKİNCİ KEZ" HATIRATINDA TARİHİ ŞAHSİYETLER VE SOVYET GERÇEKLERİ	518
Abdullayeva Könül Təvəkkül qızı, Tağıyeva Təhminə Hafiz qızı AZƏRBAYCAN DİALEKTLƏRİNDƏ FEİLLƏRİN FONETİK, LEKSİK- SEMANTİK VƏ QRAMMATİK XÜSUSİYYƏTLƏRİ	520
Halil BOLAT BİLİM VE SANAT MƏRKƏZİ TARİH ALANI YARDIMCI DERS MATERYALİNİN SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS ÖGELERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	522
Ali EROL "SÖZ İLE MUSİKİ ARASINDA MUTAVVASSIT BİR LİSAN": ŞİİR DİLİ	524
Fatmagül SAKLAVCI SİVAS İLİNDE NALBANTLIK VE SON TEMSİLCİLERİNDEN NALBANT HÜSEYİN POLAT	526
Hümeyra TÜREDİ, Murat TÜREDİ ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ TOPLUMUNDA KADIN VE EVLİLİK ANLAYIŞI: BEKARLIK VERGİSİ ÖRNEĞİ (1929)	528
Hatice Aybilge ÇOPUROĞLU FIRAT NEZİROĞLU ÖRNEĞİ İLE TÜRK DOKUMA SANATINDA ÇAĞDAŞ EĞİLİMLER	530
Yeşim Uğur Uzun DEDE KORKUT HİKAYELERİNDE HAYVANLARIN KULLANILMASI ÜZERİNE DEĞERLENDİRME	532

Fatmagül SAKLAVCI SİVAS İLİNDE GÜMÜŞ İŞÇİLİĞİ VE SON TEMSİLCİLERİNDEN ŞAHİN KATRANCIOĞLU	534
Könül Həsənquliyeva TƏLİM PROSESİNDƏ KİÇİK MƏKTƏBLİLƏRİN RASTLAŞDIĞI ÇƏTİNLİKLƏR VƏ ONLARIN ARADAN QALDIRILMASI	536
Məhəmməd Məmmədov “DƏDƏ QORQUD KİTABI”NDA QILINC KULTU	540
Esmer GARAŞOVA C. CABBARLI'NIN PİYESLERİNDE TÜRKÇE KÖKENLİ KADIN İSİMLERİ	542
M. Latif BAKIŞ DESTAN ve MİLLİLİK BİLİNCİ	544
Nurettin GÜRCAN TÜRK KÜLTÜRÜNDE YÖNETİM DÜŞÜNCESİNİN EVRİMİNE ETKİSİ OLAN LİDERLER ÜZERİNE BİR İNCELEME	546
Seda Demiralp KELOĞLAN HİKAYELERİ ERİL KAYGILAR VE KAMİL ERKEKLİK HAKKINDA NE SÖYLEMEKTEDİR?	548
C.Vijai A LITERATURE REVIEW ON CULTURAL AND HERITAGE TOURISM	549
Vüsalə Kərimova Əli TƏPƏGÖZ ARXETİPİ - AZƏRBAYCAN VƏ DÜNYA ƏDƏBİYYATINDA	554
Matkerim Dana TARİHİ FİLMDE ULUSAL ZİHNİYETİN YANSIMASI "SULTAN BEYBARYS	555
Habil XƏLİLOV ŞİMAL-QƏRBİ AZƏRBAYCANDA YAŞAYAN ƏHALİNİN HƏYATA KEÇİRDİYİ MƏRASİMLƏRDƏ BİRGƏYAŞAYIŞLA BAĞLI OXŞAR XÜSUSİYYƏTLƏR	556
Minara GULİYEVA JEMSHİDİ DEDE KORKUT KİTABINDA TÖREN GİYİM KUŞAMI ÜZERİNE DEĞERLENDİRME	558
Nuray PAMUK ÖZTÜRK TANG ŞİİRİNDE GEÇEN HUIHU (回鹘-UYGUR) İSMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME A STUDY ON THE NAME HUIHU (回鹘-UYGHUR) IN TANG POETRY	560
Cihad DOĞAN TÜRK KÜLTÜRÜNÜN ULUSLARARASI ÖLÇEKTE İLK MARKALAŞMA ÇALIŞMASI OLARAK KARADENİZ VAPURU	562
Əsmətəxanım Bəyəhməd qızı Məmmədova	564

NIZAMI GƏNCƏVİ YARADICILIĞINDA AZƏRBAYCAN ŞİFAHİ XALQ
ƏDƏBİYYATININ ROLU (BƏHRUZ BAMDADININ EYNİ ADLI MƏQALƏSİ
ƏSASINDA)

Məcidova Şəhla Əvəz qızı

MƏHƏMMƏD FÜZULİNİN “SƏHHƏT VƏ MƏRƏZ” ƏSƏRİNDƏ İNSAN
ORQANİZMİNİN BƏDİİ TƏSVİRİ

566

Hikmet GULİYEV

GELENEKSEL KÜLTÜREL BELLEKTE VE SANAL SOSYAL ORTAMDA
SEYYİD İMGESİNİN FOLKLORİK ANLAMI

567

IMAGE OF VICTORY IN AZERBAIJAN FINE ARTS

Emil Raul oğlu Ağayev

Teacher of the subject combination commission "Art and physical education" of the Azerbaijan State Pedagogical College under the Azerbaijan State Pedagogical University

ORCID NO: 0000-0001-9354-0839

ÖZET

Azərbaycan tarixinə də diqqət yetirsək, müharibə, ərazilərinin müdafiəsi uğrunda apardığı mübarizələr zəngindir. 30 il ərzində Qarabağın ermənistən tərəfindən işğalı, məscidlərin dağıdılması, müharibənin sülhlə bitməsinə mane olurdu. 2020-ci il 27 sentyabr tarixində isə Azərbaycan ordusu ərazilərinin bütövlüyü uğrunda mübarizə apararaq, ermənistənin növbəti hücumunun qarşısını aldı. 44 gün ərzində kənd, qəsəbə, şəhərləri azad edərək 2020-ci il 8 noyabr tarixində Şuşada üçrəngli Azərbaycan bayrağını ucaldaraq Zəfər qazandılar. Bu məqalədə Hacı Şəkinski "Mir Möhsün Nəvvab", Anar Hüseynzadə "Şuşa", Hacımirzə Fərzəliyev "Böyük nağılın sonu", Elnarə Əliyeva "Ağdamda məscid", Murad Sücədinov "Güc birlikdədir", İlqar Əkbərov "Zəfər" əsərləri sənətşünaslıq kontekstində təhlil edilmişdir.

Açar sözlər: Azərbaycan, Qarabağ, Şuşa, Zəfər, təsviri sənət

ABSTRACT

For 30 years, the occupation of Karabakh by Armenia, the destruction of mosques, prevented the war from ending peacefully. On September 27, 2020, the Azerbaijani army fought for the integrity of its territories and prevented the next attack of Armenia. After liberating villages, towns, and cities within 44 days, on November 8, 2020, they raised the tricolor flag of Azerbaijan in Shusha and won Victory. In this article, the works of Haji Shekinski "Mir Mohsun Nawab", Anar Huseynzade "Shusha", Hajimirza Farzaliyev "The End of the Great Tale", Elnara Aliyeva "A Mosque in Aghdam", Murad Sujadinov "Strength is Together", Ilgar Akbarov "Victory" are analyzed in the context of art criticism.

Keywords: Azerbaijan, Karabakh, Shusha, Victory, fine arts

Introduction.

Since the beginning of the world, there have been wars between clans, tribes, countries and peoples. These struggles ended with the occupation of the territories and the destruction of the countries or the protection of the lands. Each representative of the people protects the integrity of their territory by fighting in these wars. The history of Azerbaijan is also rich in wars. For 30 years, the occupation of Karabakh by Armenia, the destruction of mosques, prevented the war from ending peacefully. On September 27, 2020, the Azerbaijani army fought for the integrity of its territories and prevented the next attack of Armenia. After liberating villages, towns, and cities within 44 days, on November 8, 2020, they raised the tricolor flag of Azerbaijan in Shusha and won Victory. The success achieved in our historical lands created a new image of Victory in our art. The works created by our artists constitute a new stage in modern Azerbaijani fine arts.

The interpretation of the main material.

Shusha, which gained fame as a historical, cultural and artistic temple of Azerbaijan, has always been in the center of attention. Haji Shekinski based his presentation on the rules of iconography in the "Portrait of Mir Mohsen Nawab" (fig 1). In the background, the heroes of the artist's creativity - flowers, nightingale, nature motifs remind ornamental decorations. The clothing culture of Karabakh breathes new life into the image of Nawab.

Fig 1. Haji Shekinski "Mir Mohsen Nawab" (paper, 38x28 cm)

The theme of "Shusha" (fig 2) is also received with interest in the works of Anar Huseynzade. The monumental presentation of the city is based on the synthesis of historical and cultural values. The artist presented the image of freedom based on a special color solution.

Fig 2. Anar Huseynzade "Shusha" (2021) (canvas, oil paint, 100x100 cm)

5. ULUSLARARASI DEDE KORKUT TÜRK KÜLTÜRÜ, TARİHİ ve EDEBİYATI KONGRESİ

The historical Victory won in the Second Karabakh War destroyed the myth invented by Armenia. Hajimirza Farzaliyev presents the heroic tale of the people who liberated the lands with pomegranates, rams, nightingales, daggers and our tricolor flag in "The End of the Great Tale" (fig 3).

Fig 3. Hajimirza Farzaliyev "The end of the great tale" (canvas, oil painting, 200x300 cm)

Elnara Aliyeva brings the Aghdam mosque to life in front of the nature of the newly liberated motherland using the technique of oil painting on wood. (fig 4)

Fig 4. Elnara Aliyeva "Mosque in Aghdam" (wood, oil painting)

Murad Sujadinov preferred bronze and silver materials in his work "Strength is together" (fig 5). The iron fist conveys the greatness of the people's unity to the world. The sculptor brought patriotic feelings to the fore in his composition.

KONGRE KİTABI

Fig 5. Murad Sujadinov "Power is together" (2021) (bronze, silver, 29x15x15 cm)

Ilgar Akbarov's work "Victory" (fig 6) emphasized the return to our historical lands with the spatial effect created by the colors. Fireworks in Shusha, the ruined city in the foreground, the joy of our soldiers create a sense of pride in the audience.

Fig 6. Ilgar Akbarov "Victory" (canvas, oil paint, 60x80 cm)

Conclusion.

KONGRE KİTABI

5. ULUSLARARASI DEDE KORKUT TÜRK KÜLTÜRÜ, TARİHİ ve EDEBİYATI KONGRESİ

The main results of the scientific article "The Image of Victory in the Fine Arts of Azerbaijan" are as follows:

- The subject of Victory in modern Azerbaijani fine art was analyzed in the context of art studies
- Azerbaijani artists present the image of Victory in each of their works.

REFERENCES:

1. Ağayev E. "Səttarın "Şuşa motivləri" (əsərin sənətsüənəslıq kontekstində təhlili)"//I Beynəlxalq humanitar və ictimai elmlərin əsasları konfransının materialları (Qədim Dıyar beynəlxalq elmi jurnal impakt faktorlu 0.542)// 24 dekabr 2021// Bakı// s 81-83
2. Əliyev Z. "Qarabağ savaşı qalıblərinin tərənnümü"//Mədəniyyət qəzeti //20 yanvar 2020// S 7
3. Əliyev Z. "Qarabağ savaşı rənglərin işığında" //Mədəniyyət jurnalı //noyabr-dekabr 2020// s 28-31
4. Salamzadə Ə. "Xocalı faciəsi Azərbaycan təsviri sənətində"// Xalq qəzeti// 23 fevral 2019// s 6
5. [https://az.wikipedia.org/wiki/ İkinci Qarabağ müharibəsi](https://az.wikipedia.org/wiki/İkinci_Qarabağ_müharibəsi)

